

Kolind Fjernvarmeværk vandt opgør om prisen på halmvarme

Energitilsynet har i en klar afgørelse bestemt, at Kolind Halmvarmeværk tog for meget for varmen til byens fjernvarmeværk. Dansk Fjernvarmes statistik brugt som rettesnor.

HALMPRISER

Af journalist Flemming Rasmussen,
Dansk Fjernvarme

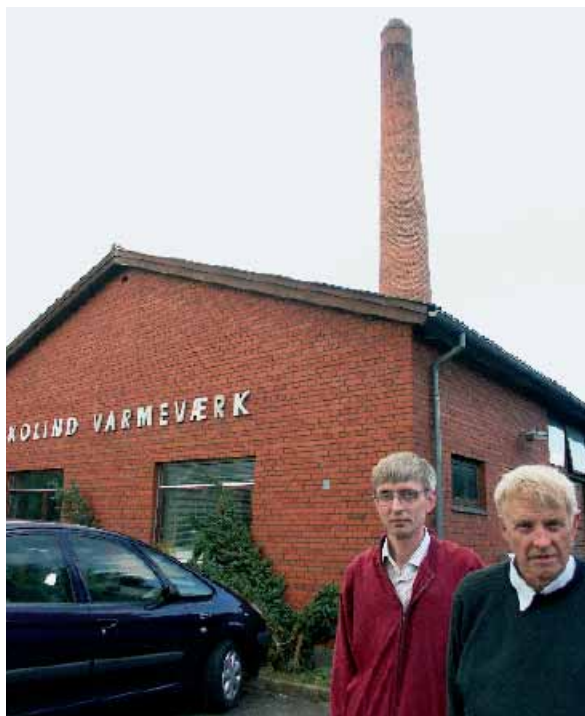
Samarbejdet mellem Kolind Halmvarmeværk og Kolind Fjernvarmeværk har næsten allerede fra starten 1989 været problemfyldt, og for nylig afgjorde Energitilsynet så, at halmvarmeværket tager alt for meget for den varme, værket leverer til fjernvarmeværket.

Kontrakten udløber i 2009, så Energitilsynets afgørelse får reelt kun betydning for den resterende del af kontrakten, men alligevel er det en glad formand for Kolind Fjernvarmeværk, Palle Brøgger Jensen, der den 29. august kunne læse tilsynets afgørelse igennem.

- Det er naturligvis en afgørelse, vi er meget tilfredse med, og det viser tydeligt, at det, der er foregået har været urimeligt. De sidste år har halmvarmeværket hævet prisen så voldsomt, at vi følte os forpligtiget over for forbrugerne til at få det afprøvet ved Energitilsynet. Og så er det jo rart at få ret, konstaterer Palle Brøgger Jensen.

Han forventer nu snarest at mødes med halmvarmeværkets folk for at finde ud af, hvordan afregningen i den resterende del af kontraktperioden skal foregå.

- Afgørelsen giver os jo et meget, meget bedre udgangspunkt for den diskussion, end vi havde haft, hvis vi bare var kommet med vores egen argumentation i hånden. Afgørelsen fastlægger jo i store træk, hvordan halmværket kan og må afregne for

Kolind Fjernvarmeværks bestyrelsesformand, Palle Brøgger Jensen (tv.), og varmemester Henning Nielsen er meget tilfredse med Energitilsynets afgørelse, der betyder, at varmeprisen kan sættes ned til gavn for forbrugerne. Foto: Flemming Rasmussen.

den varme, det leverer til os, siger formanden.

Ikke flere skjulte avancer

Halmvarmeværket fungerer i realiteten ved, at de landmænd, der ejer det, indkøber halmen hos sig selv. Afgørelsen fra tilsynet siger blandt andet, at de priser har været for høje – altså har landmændene købt halmen til unaturligt høje priser fra sig selv, og regningen herfra er i sidste ende havnet hos fjernvarmekunderne.

Energitilsynet fastslår endda, at de ikke må være højere end de gennemsnitlige priser i Dansk Fjernvarmes brændselsstatistik. Og det er ifølge akademiingeniør Viktor Jensen fra Dansk Fjernvarme netop det mest interessante i afgørelsen.

- Det er nu fastslået, at ejerne af et halmvarmeværk ikke må indregne en højere halmpris end Dansk Fjernvarmes kvartalsvis offentliggjorte gennemsnitspris på halm i den pris, de fakturerer fjernvarmeværket for varmen – i de tilfælde, hvor de køber halmen af sig selv. Altså må der ikke tages en skjult avance ved at overfakturere brændselsleverancen eller andre ydelser købt hos sig selv. Og det vigtigt at få slået fast, mener Viktor Jensen.

Ud over henvisningen til Dansk Fjernvarmes statistik i forbindelse med halmpriserne siger Energitilsynet altså en række andre ting om, hvordan halmværket kan afregne. Mere om det senere. Først lidt om baggrunden for

samarbejdet mellem halm- og fjernvarmeværk.

Undlod at lave projektforslag

Byen Kolind på Djursland har været forsynet med fjernvarme siden 1964 – i de første mange år med egne oliekedler. I takt med kravene om brug af mere biomasse i slutfirserne kom en gruppe lokale landmænd på banen, først med et forslag om et kraftvarmeværk, som ikke blev myndighedsgodkendt – senere med et forslag om et halmfyret varmeværk, der via en transmissionsledning skulle levere varmen til byens fjernvarmeværk og ledningsnettet under byen.

- Da landmændene kom med deres forslag, fik vi et ingeniørfirma til at gennemse det, og vi arbejdede også med planer om at opføre vores eget værk. Men vi fik aldrig lavet et egentligt projektforslag, der ville have vist, hvad vi selv kunne drive et værk for. Og det har så siden hen vist sig at være fejlen, indrømmer Palle Brøgger Jensen og fortsætter:

- Ingeniørfirmaet sagde god for, at landmændenes forslag var i orden. På det tidspunkt havde to andre byer i området, Rønede og Thorsager, allerede fået halmværker, og Ryomgård var også godt på vej, så vi valgte at sige ja og komme i gang, forklarer han.

Således endte det altså med, at varmeværkets oliekedler i 1989 blev afløst af varme fra landmændenes nyetablerede halmværk. Der blev underskrevet en kontrakt på 20 år, og et af hovedelementerne i den var naturligvis afregningsmetoden.

Prisen på varme fra halmværket skulle styres efter en indeksregulering, der i høj grad baserede sig på prisen for olie. På det tidspunkt så det sådan meget fornuftigt ud for fjernvarmeværket, men kun to år senere invaderede Irak nabolandet Kuwait, og den første golfkrig var i gang. Det pressede oliepriserne i vejret, og det kunne også mærkes på Djursland, hvor prisen på halmvarme røg samme vej. Og netop afhængigheden af olieprisen er ifølge Palle Brøgger Jensen, ved siden af det manglende eget projektforslag, den anden centrale ting, der er gået galt for værket.

- Olieprisen er blevet vægtet alt for

højt i den aftale, det kan vi se nu. Dengang havde vi svært ved at forudse, at olien ville stige meget mere end biobrændsler, mener han.

Voldsomme prisstigninger

Under alle omstændigheder førte de stigende priser allerede efter kun to års samarbejde til forhandlinger om at ændre kontrakten. Set fra fjernvarmeværkets side sad halmvarmeværket med de bedste kort. Kontrakten varede jo i 20 år.

- Forhandlingerne gav en ændret aftale med lidt bedre priser, men ikke noget, der for alvor battede. Vi ville have priserne endnu længere ned og sendte spørgsmålet til Voldgiftsretten. Den sag tabte vi, afgørelsen var, at forhandlingsresultatet var gældende, husker Palle Brøgger Jensen.

Efter golfkrigen faldt oliepriserne igen, og hverdagen fungerede i en årrække med formandens ord "tilfredsstilende". Lige indtil for omtrent fem år siden, og siden da har halmværket hævet prisen ganske så betragteligt. Faktisk er prisen på en gigajoule steget fra cirka 84 kroner i år 2000, til 97 kroner i 2001 og endelig til 105 kroner i 2004.

For næste sæson var der oven i købet varslet en stigning helt op til 119 kroner. Men så sagde Kolind Fjernvarmeværk stop. Især fordi halmvarmeværket ifølge Palle Brøgger Jensen og hans varmemester, Henning Nielsen, ikke lagde skjul på at halmvarmeværket var en god forretning.

- Sidste år kom halmvarmeværket med nogle meldinger i de små lokalblade om, hvor meget værket tjente. Faktisk synes jeg godt, man kan sige, at de nærmest pralede med overskuddet, og så mente vi, at vi var forpligtiget over for forbrugerne til at få sagen prøvet i Energitilsynet, siger Palle Brøgger Jensen.

Fremtiden er stadig uvis

Energitilsynet modtog sagen i december sidste år og kom altså frem til en afgørelse i slutningen af august. Den overordnede og afgørende konklusion er altså, at afregningsprisen er urimelig ifølge Varmeforsyningsloven.

Ud over det allerede nævnte punkt omkring prisen på indkøb af halm

siger afgørelsen desuden, at halmvarmeværket i overensstemmelse med hvile-i-sig-selv princippet skal overføre over- eller underskud til næste års regnskab i stedet for at lade et eventuelt overskud forblive i selskabets egenkapital. Dog præciseres det, at halmvarmeværket naturligvis må indregne et overskud til forrentning af indskudt egenkapital.

Kolind Fjernvarmeværk har i et par år arbejdet med en plan om at opføre sit eget halmfyrede varmeværk et helt andet sted i byen, så det er klar, når den nuværende kontrakt udløber.

Sagen er nemlig den, at det nuværende værk i virkeligheden ligger upraktisk i forhold til de fremtidige udviklingsmuligheder, der er i byen. Derfor kan det komme på tale at rive det nuværende værk ned i 2009. Og derfor havde halmvarmeværket ønsket at indregne et beløb i regningen til varmeværket – og dermed fjernvarmeforbrugerne – som kunne lægges til side for at betale udgiften, når værket skal rives ned. Et krav, Palle Brøgger Jensen finder "absurd", i og med værket i kraft af prisniveauet, allerede over den løbende drift af værket har sat penge til side. Afgørelsen fra tilsynet var da også klar på dette punkt: Der må ikke lægges yderligere til side til dette formål.

- Vi ville dog gerne have haft disse allerede opsparede penge ført tilbage til forbrugerne. Men sådan gik det ikke, konstaterer formanden.

Status er således nu, at de to parter med Energitilsynets afgørelse i hånden skal finde en måde at få tingene til at fungere på frem til 2009. Herefter tyder det på, at Kolind Fjernvarmeværk bliver herre i eget hus, hvis det nye værk som planlagt opføres. Det kan ifølge Palle Brøgger Jensen sagtens blive med de selv samme landmænd som halmleverandører, hvis prisen ellers er rigtig.

- Ja det kan man da sagtens forestille sig. Vi vil jo også gerne have et godt samarbejds-klima her på egnen, siger han.

fr@danskjernvarme.dk